

ПАМ'ЯТІ В.В. ПАНАСЮКА

Дирекція та колектив Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України, з великим сумом сповіщають, що 17 липня цього року на 98-му році пішов із життя видатний учений в галузі теорії міцності матеріалів і конструкцій, один із засновників львівської наукової школи механіків-матеріалознавців, понад 40 років

беззмінний директор Фізико-механічного інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України, Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державних премій УРСР і СРСР у галузі науки і техніки, премій НАН України ім. О.М. Динника, Є.О. Патона і Г.В. Карпенка, член Ради Європейського товариства з проблем цілісності конструкцій, віце-президент Ради Міжнародного конгресу з проблем механіки руйнування матеріалів, член Європейської академії наук, нагороджений орденами князя Ярослава Мудрого V ступеня, «За заслуги» III, II та I ступенів, доктор технічних наук, професор, академік НАН України Володимир Васильович Панасюк.

Володимир Васильович народився 27 лютого 1926 р. у селі Красне на Холмщині (нині Польща). Після закінчення у 1951 році Львівського державного університету ім. Івана Франка почав працювати в Інституті машинознавства та автоматики АН УРСР (з 1964 р. Фізико-механічний інститут АН УРСР). Пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до директора інституту.

Наукова діяльність В.В. Панасюка була присвячена дослідженням з проблем напружено-деформованих станів і граничної рівноваги пружно-пластичних тіл з тріщинами, теорії пружних тіл, фізико-хімічної механіки матеріалів і водневого матеріалознавства, що були покладені в основу теорії крихкого руйнування та міцності матеріалів, яка знайшла широке визнання й сприяла розвитку методів оцінювання довговічності матеріалів і конструкцій. Його оригінальні праці зробили вагомий внесок у формування та утвердження фізико-хімічної механіки руйнування матеріалів як нового напрямку в науці про матеріали та їх міцність.

Високу оцінку вчених та спеціалістів отримали результати робіт Володимира Васильовича з визначення залишкового ресурсу найважливіших народногосподарських об'єктів, розроблення методів підвищення міцності, якості та точності виготовлення виробів у промисловості, суднобудуванні, енергетичному машинобудуванні, будівництві.

Основні наукові результати вченого висвітлено у понад 600 публікаціях, та в 19 монографіях, серед яких перша в Східній Європі монографія з проблем

механіки граничної рівноваги твердих деформованих тіл з тріщинами. Ці праці, а також його почесна лекція на 8-й Міжнародній конференції з механіки руйнування в Києві та інші наукові результати стали вагомим внеском у розвиток та утвердження механіки руйнування матеріалів як напрямку в науці про матеріали та цілісність конструкцій. Особливе місце у його діяльності посідає керівництво створенням енциклопедичного видання – дванадцятитомного довідника-монографії «Механіка руйнування і міцність матеріалів» (1988–2009 рр.) та його синтезуюча монографія, опублікована англійською мовою у 2002 році під назвою «Strength and Fracture of Solids with Cracks».

Під керівництвом В.В. Панасюка виконано комплекс експериментальних досліджень кінетики росту втомних тріщин і побудовано базові діаграми корозійної тріщиностійкості для корпусних сталей, алюмінієвих сплавів, матеріалів енергетичного обладнання. В.В. Панасюк зі своїми учнями розробляв електромагнітні методи та засоби неруйнівного контролю фізико-механічних, електрофізичних та геометричних характеристик матеріалів і виробів. У більш короткохвильовому випадку, коли дифракційні явища стають домінуючими і за певних умов можливі високочастотні резонанси, вченими під керівництвом В.В. Панасюка було запропоновано ефективні числові методи розрахунку дифрагованих електромагнітних полів. На цій основі створено нові способи і засоби електромагнітного контролю.

Очолуваний В.В. Панасюком протягом багатьох років колектив зробив значний внесок у виконання таких важливих програм, як «Енергія-Бурани», «Інтеркосмос» та «РЕСУРС». За ініціативи В.В. Панасюка в інституті створено унікальний радіофізичний комплекс для діагностики космічного простору в декаметровому діапазоні, який входить у загальноакадемічну систему радіоінтерферометрів «УРАН».

В.В. Панасюк брав активну участь у науково-організаційній і громадській діяльності НАН України, міста Львова та України, був серед тих, хто спричинився до відновлення діяльності Наукового товариства імені Шевченка у Львові.

Велику увагу вчений приділяв вихованню висококваліфікованих спеціалістів. Серед його учнів понад 60 докторів та кандидатів наук.

Володимир Васильович Панасюк назавжди залишиться прикладом відданості науці, творчої цілеспрямованості, великої працездатності та служіння на благо України.

ІЕЗ ім. Є.О. Патона НАН України
Редколегія журналу